

Antligen en bildserie på en svensk eleonorafalk. Vinga den 1 oktober 2006. I fem minuter satt eleonorafalken och lät sig fotograferas. Foto: Kent-Ove Hvass/HvassNatur

Den här bilden fällde avgörandet för Dick Forsman. Foto: Kent-Ove Hvass/HvassNatur

Efter en obs på någon minut i luften fick VgOF:arna se falken dra för gott. Foto: Kent-Ove Hvass/HvassNatur

Många larm om eleonorafalk

Ett tag funderade man nästan på om eleonorafalk (*Falco eleonorae*) var på väg att bli vanligare än bofink i landet. Det kom i alla fall många larm om "ellis".

Säsongens första obs gjordes av Bengt Pettersson som såg en 2k+-fågel den 19 augusti vid Hornborgasjöns utlopp, Västergötland. Därefter rapporterade Peter Strandvik den första september från Mönster på Onsalahalvön i Halland om en mörk fas-fågel som fångade sländor på 10-200 meters håll. Den obsen följdes av en "helmörk falk" sträckande söderut på Nidingen dagen därpå.

Sedan var det dags för Skåne där en fågel den 21 september sträckte förbi lågt på västsidan av Nabben, Falsterbo och som larmades ut av Nils Kjellén. Den fågeln följdes av en adult förbisträckande fågel som sågs av Håkan Dimmer över Ängelholm den 24 september.

Även från Öland kom en obs av en gammal fågel vid Sebybadet den 26 september, sedd av Hans Lomosse, Gunnar Steinholtz och Ulf Stengård.

Den 29 september-1 oktober hade Västergötlands Ornitologiska Förening sin traditionella exkursion till Vinga i den allra västligaste delen av landskapet. På söndagsmorgonen satt man och fikade på den södra udden vid halvtiöden.

– På ett betongfundament bakom oss satt plötsligt en falk som verkade väldigt långvingad. Pulsen steg direkt, berättar Åke Anderson.

Först hade de falken i rakt motljus men kunde komma runt den så att de såg den bättre. Efter fem minuter lyfte falken varpå observatörerna såg den i flykten i en-två minuter.

– Den var enastående långvingad, konstaterar Åke.

Fågeln flög åt sydost bakom fyren och var sedan försvunnen. Från Lilla Rävholmen, Styrso såg dock Mikael Molin en långvingad och långstjärtad falk sträcka mot söder från Vinga på lite höjd vid 10-tiden. Kanske var det VgOF:arnas falk.

RR-redaktionen bad Dick Forsman kommentera de bilder som Kent-Ove Hvass senare lade ut på nätet.

– Med 99,99% säkerhet är det en 2K eleonora: den kan faktiskt bestämmas på basen av dräktdetaljer synliga på en av bilderna, var Dicks första spontana svar.

Ombedd därom la Dick ut texten lite.

– Det är framför allt bild 443 (d v s mittenbilden ovan där vingpetsarna och stjärten är skymda/reds.anm) som är av avgörande betydelse. På denna bild kan man se att fågeln uppvisar tydligt tecknade tertialer, med ljus "tandning" på ytterfanen. Dylik teckning har inte lärkfalkar, utan fjädrarnas ytterfan är enfärgat mörka, förklarar Dick.

– I fält är därför den inre vingen hos en 2K eleonorafalk brunspräcklig och ljusare än den övriga ovasidan (tack vare de ljusa bandade inre armpennorna), medan lärkfalken har en mörk vingbas, som inte skiljer sig från ryggsidan i övrigt, konstaterar Dick avslutningsvis.

VgOF kommer med säkerhet att fortsätta att förlägga sin traditionella exkursion till Vinga, eller "Ellis Island", som ön nu skulle kunna kallas. – CORELL

Kommentar: T.o.m. 2004 hade det setts tio eleonorafalkar i Sverige. Endast 63 av C3-medlemmarna har arten klar på sina sverigelistor.

Bra utdelning på rovisfronten

Rovfågelsäsongen skulle komma att bli riktigt bra den här hösten. Mindre skrikörn (*Aquila pomarina*) sågs titt som tätt och en och annan större skrik (*Aquila clanga*) rapporterades också från olika håll i landet. De sedvanliga stäpphökarna (*Circus macro-*

urus) förgyllde augusti och september och i vanlig ordning bjöds också på nyttiga lektioner i hur man skiljer stäpphök från ängshök (*Circus pygargus*).

Men det är ju inte bara i Falsterbo som det upptäcks rovor. På lördagen den 9 september traskade Per Lagerås och hans fru på en skogsväg på väg mot Almentornet vid Krankesjön när en ormörn (*Circaetus gallicus*) plötsligt kom glidande över dem.

– Den kom nära så jag såg direkt att det var en ormörn. Vilken adrenalinlick, konstaterar Per.

– På mina mer än 25 års skådande har jag aldrig upptäckt något så tungt! Örnen drog mot sydväst och var snabbt borta ur synfältet eftersom Per och hans fru gick på en skogsväg utan att se så mycket av himlavalvet. Per larmade ut den på BMS och bad till högre makter att någon annan också skulle få se den. Och visst blev

Ormörnen var nere och kollade av läget på Falsterbonäset redan den 10 september, men fann det för gott att bli kvar i Skåne en tid. Foto: Jens Morin

Stor-orm och lill-orm öga mot öga. Nällevad den 23 september.

Foto: Tom Malm

han bönhörd. Lite mer än två timmar senare larmades den från Käglinge hästbacke vid Malmö. Men bättre skulle det bli.

Dagen efter körde Per ner till Ljunggen för att försöka hänga in

mindre skrikörn, som han av någon anledning alltid lyckats missa.

– Då kom ormörnen glidande över oss och visade upp sig fint för hundratalet skådare på plats.

– För att toppa upplevelsen kom

Efter att ha gått i rovfågelfällan ett par gånger stod maten stäppörnen upp i halsen.

Foto: Björn Dellming

Efter några dagars matsmältning var det dags för avfärd mot fastlandet. Foto: Björn Dellming

det dessutom två mindre skrikörnar, så för mig blev det två örnkryss på två dagar. Att kryssa ormörn före mindre skrikörn kändes lite bakvänt, men vad gör väl det, avslutar Per.

Ormörnen stannade kvar i Skåne till åtminstone mitten av oktober och har i skrivande stund inte sträckt ut, vad man vet.

Den 5 oktober larmades en mindre skrikörn ut över Ottenbylund. Bosse Carlsson, som inte hade sett fågeln, ringde då till ett engelskt skådargång

som var på Öland och som han servade med larminfo. Engelsmännen hade dock redan sett fågeln och bestämt den till stäppörn (*Aquila nipalensis*).

Strax därpå passerade örnen Bosse på hyfsat håll och kameran fick jobba. När väl Bosse m.fl. nere vid fågelstationen började titta på bilderna stod det klart att det rörde sig om en stäppörn, en 2k-fågel.

Stäppörnen sågs sedan under någon veckas tid på olika håll på södra Öland, men blev mot slutet av

sin visit påtagligt stationär i närheten av Ottenby fågelstations rovfågelfälla vid Norra lunden. Det var så lätt att äta sig mätt där, helt enkelt. Efter att dessutom ha gått i fällan ett par gånger och blivit uppvisad nere vid stationen blev det till att smälta maten lite innan det bar iväg mot fastlandet den 13 oktober.

– CORELL

Stäpphök vid Nabben, Falsterbo, den 2 september. Foto: Lars-Olof Landgren

Stäppörnen visades upp nere på udden av stationschefen Andreas Eriksson, men det var inte i slöjnt den hade fångats.

Foto: Bister

Trots en massa fipplande blev det bilder på Ångermanlands andra nunne.

Foto: Pekka Bader

Nunne i norr

– Vi ångermanlänningar bor i en bukt och får därför inte så stor del av de fåglar som kommer över Kvarken. Så vi sneglar avundsjukt på Västerbotten och allt som ses där, inleder Pekka Bader.

Fast den 24 oktober var det Ångermanland som drog längsta strået.

Pekka hade åkt ut till Alderskår på Härnön och stått och spanat ut över havet. Han var på väg tillbaka till parkeringen och gick över klapperstensfältet innanför albården.

– Jag fick då se en gråaktig stenskvätta utan ögonbrynstreck med vattrad rygg och tänkte genast "nunnestenskvätta" (*Oenanthe pleschanka*), förklarar Pekka.

Han lyckades fippla en massa med tuben och kameran. Det blev inte heller bättre av att fågeln satt nära honom och hela tiden var rörlig och vägrade sitta still mer än högst 30 sekunder. Men några bilder lyckades han i alla fall ta. Till saken hör också att det inte finns någon mottagning på mobilen just där fågeln höll till.

– Jag fick gå ned till stranden för att ringa till skådarkompisarna och när jag kom tillbaka var fågeln borta.

Tyvärr sågs inte stenskvättan igen.

– CORELL

Kommentar: Första fyndet för Ångermanland. Det första gjordes den 21 maj 1995 vid Knäppa, Högakusten.

Blekseglare som ett brev på posten

Förutom en obs på Ölands södra udden den 25 september var det i slutet av oktober som rapporterna om blek tornseglare (*Apus pallidus*) började komma. Ottenbyfågeln sågs av bl.a. Tomas Berlin, Gunnar Steinholtz och Ulf Stengård ner till 20 meters håll under goda förhållanden.

Nästa säkra artbestämning till blek gjordes av Håkan Axelsson vid Hammarö fågelstation, Värmland den 25 oktober. Fågeln upptäcktes vid halvniö på morgonen och sågs sporadiskt fram till kvällen.

Förhoppningsvis var dessa obsar bara början på en invasion. – CORELL